

Läroplanskopplingar Bygga demokrati

Demokrati i skolans läro- och kursplaner.

Demokrati finns med som uppdrag på många ställen i skolans styrdokument och är det ena av lärarnas och skolans största uppdrag.

Att skapa goda demokratiska samhällsmedborgare

Några exempel:

Ur grundskolans läroplan(lgr-11) och gymnasieskolans läroplan(gy-11)

Värdegrunden.

- Skolväsendet vilar på **demokratins grund**.
- Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande **demokratiska värderingar** som det svenska samhället vilar på.
- Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande **demokratiska värderingar**. Undervisningen ska bedrivas i **demokratiska arbetsformer** och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet.
- Skolans mål är att varje elev kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande **demokratiska värderingar** samt personliga erfarenheter,
- Alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett **demokratiskt förhållningssätt**,
- Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och **demokratiska värderingar** i skolan och i samhället,
- De **demokratiska principerna** att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen.
- Skolans mål är att varje elev har kunskap om **demokratins principer** och utvecklar sin förmåga att arbeta i **demokratiska former**.
- Alla som arbetar i skolan ska förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett **demokratiskt samhälle**.
- Det är skolans ansvar att varje elev har förutsättningar för att delta i **demokratiska beslutsprocesser** i samhälls- och arbetsliv,
- Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande **demokratiska värderingar** och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Skolans mål är att varje elev kan göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter, Alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt, och

Läraren ska klargöra det svenska samhällets **grundläggande demokratiska värden** och de mänskliga rättigheterna samt med eleverna diskutera konflikter som kan uppstå mellan dessa värden och rättigheter och faktiska händelser,

Skolans mål är att varje elev utifrån kunskap om **demokratins principer** vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,

Skolans mål är att varje elev utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad **demokrati** i arbetsliv och samhällsliv, och stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Kursplaner

Grundskolan

Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med **demokratiska processer** och arbetssätt. Den ska också bidra till att eleverna tillägnar sig kunskaper om, och förmågan att reflektera över, värden och principer som utmärker ett **demokratiskt samhälle**. Vidare ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Kursplan åk-7-9

Rättigheter och rättsskipning

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer och arbetssätt. Den ska också bidra till att eleverna tillägnar sig kunskaper om, och förmågan att reflektera över, värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle. Vidare ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Gymnasiet

Samhällskunskap syfte

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som berör makt, **demokrati**, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna inklusive barns och ungdomars rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter.

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om **demokrati** och de mänskliga rättigheterna, såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv.

Kurs Sam1A1

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika **demokratimodeller** och den digitala teknikens möjligheter.

Kurs Sam 1a2

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier.

Kurs Sam 1b

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån grundläggande demokratimodeller. Möjligheter och utmaningar med digitaliseringen när de gäller frågor om demokrati och politik. Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier

Kurs Sam 3

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

...

Tillämpning av samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder i arbetet med komplexa samhällsfrågor.